

§ 32

Lausunto koskien työryhmämietintöä hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §: n muuttamiseksi

Kunnanhallitus 25.02.2025 § 32

33/00.04.02/2025

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti helmikuussa 2024 työryhmän valmistelemaan hankintalainsäädännön muutoksia pääministeri Petteri Orpon hallituksen hankintalakiin liittyvien hallitusohjelmakirjausten mukaisesti. Työryhmän toimesta on valmisteltu luonnos hallituksen esitykseksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta.

Hankintalain uudistamiseen tähtäävä työryhmämietintö on parhaillaan lausuntokierroksella. Lausuntoa pyydetään erityisesti hankintojen valmistelusta ja sidosyksiköiden käytön rajoituksesta sekä niitä koskevien muutosehdotusten vaikutuksista. Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 11.3.2025 Lausuntopalvelu.fi:n kautta.

Kuntien kannalta erityisen ongelmallinen asia on mietintöön sisältyvä esitys, joka säätäisi kuntien yhdessä omistamien yhtiöiden (sidosyksiköiden) käyttöä tarkasti niin, että yksikään kunta ei saisi enää omistaa yhtiöistä alle 10 prosentin osuutta. Vähimmäisomistusvaatimus heikentäisi merkittävästi mahdollisuuksia järjestää palvelut alueellisena yhteistyönä.

Kuntaliitto on koko työryhmäkäsittelyn ajan vastustanut omistusosuuteen liittyvää rajoitusta, koska sen asettamisen peruste ei ole selvillä eikä sen vaikutuksia ole selvitetty. Esitetty mekanismi on liian rajaava, eikä mahdollista erilaisten toimialojen, kuntien ja käytännön tilanteiden ottamista huomioon.

Kuntaliiton oman lausunnon mukaan lakiesitys kaventaa kuntien itsehallintoa ja pakottaa purkamaan noin 200 toimivaa yhtiötä ympäri Suomen. Muutos vaikuttaisi massiivisesti esimerkiksi jätehuollon järjestämiseen. Suomen kaikissa kuntien yhteisesti omistamista 26 jätehuollon yhtiöstä kaikkiaan 24 yhtiössä on alle 10 prosentin omistusosuuksia.

Etenkin pienet ja syrjäiset kunnat joutuvat muutoksen myötä vaikeaan tilanteeseen sekä osajapulan että heikon markkinatilanteen vuoksi. Pienet kunnat kamppailevat jo nyt taloutensa kanssa, ja uudistus pahentaisi tilannetta entisestään. Riski hintojen nousulle ja palvelutason laskulle on todellinen, koska uudistuksen myötä kuntien sidosyksiköiden kautta saadut volyymiedut katoaisivat.

Pomarkun kunnan osalta säädösmuutos edellyttäisi erityisesti jätehuollon sekä talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden sekä mahdollisesti myös muiden

25.02.2025

§ 32

palveluiden uudelleen järjestelemistä. Pomarkku on jätehuoltoyhtiö Keräämö Oy:n osakas. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut kilpailutettiin vuonna 2024, mutta avoimessa tarjouskilpailussa markkinoilta ei löytynyt sopivaa palveluntarjoajaa.

Pomarkun kunnan näkökulmasta uudistus hankaloittaa palveluiden järjestämistä ja pienten kuntien kustannustehokasta yhteistyötä. Riskinä on, että esitetty muutos johtaa palveluiden keskittymisen entistä harvempiin ja isompiin yksiköihin ja kuntien kustannukset tulevat nousemaan.

Esityslistan liitteenä on Pomarkun kunnan lausuntoluonnos asiaan liittyen. Lausunto annetaan vastaamalla Lausuntopalvelu.fi-järjestelmässä lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin.

Valmistelija	Mikko Airaksinen
Esittelijä	kunnanjohtaja Mikko Airaksinen
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan lausunnon.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
Täytäntöönpano	

Työ- ja elinkeinoministeriö

Merkitään, että Jaakko Aromaa poistui esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.